
**Ympäristölupa Porttikallion ampumahiihtorata, Punkalaitumen Kunto ry, Porttikallio
619-425-4-230, Punkalaidun**

YMPTJAOS 28.03.2023 § 13
22/11.01.00/2023

Asia

Ympäristönsuojelulain 39 §:n mukainen hakemus
ampumahiihtostadionin ampumaradan toiminnalle.

Hakija

Punkalaitumen Kunto ry/ampumahiihtojaosto
Kanteenmaantie 475
31900 Punkalaidun
y-tunnus: 0866587-5
Yhteyshenkilö: Jani Häkkinen, p. 040 7331722

Toiminta ja sen sijainti

Punkalaitumen Kunto ry:n ampumahiihtojaoston ylläpitämä
Porttikallion ampumahiihtostadionin ampumarata, kiinteistöllä
Porttikallio 619-425-4-230, osoitteessa Laasjärventie 30, 31900
Punkalaidun. Radalla on 31 vierekkäin sijaitsevaa ampumapaikkaa,
joilta ammutaan pienoiskiväärillä (kaliiperi .22 LR) 50 metrin päässä
olevalle maalialueelle.

Kyseessä on olemassa oleva ampumarata, jolla ei ole
ympäristölupaa ja toiminnan aloittamiselle mahdollisesta
muutoksenhausta huolimatta haetaan lupaa YSL 199 §:n mukaisesti.

Kiinteistön omistaa Punkalaitumen kunta.

Luvan hakemisen peruste

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n ja lain liitteen 1 taulukon 2
kohta 14 a).

Toimivaltainen lupaviranomainen

Toimivaltainen viranomainen on ympäristönsuojelulain 34 §:n 2
momentin sekä ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 2 §:n 1
momentin kohdan 13 mukaan kunnan
ympäristönsuojeluviranomainen, jona toimii Sastamalan kaupungin
ympäristöterveydenhuollon jaosto.

Asian vireilletulo

Ympäristölupahakemus on tullut vireille 25.11.2022. Hakemusta on
täydennetty 19.12.2022 ja 29.12.2022 sekä tarkastuksella 13.3.2023.

**Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen
kaavoitustilanne sekä muut maankäyttörajoitukset**

Toiminnalla ei ole aikaisempaa ympäristölupaa. Ampumatoiminta paikalla on alkanut 1980-luvun loppupuolella.

Rata ei sijaitse asema- tai yleiskaava-alueella. Rata on osana aluetta, joka on Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 merkitty koodilla VR; retkeily- ja ulkoilualue.

Porttikallion ampumarata sijaitsee Punkalaitumen kunnan omistamalla kiinteistöllä 619-425-4-230, jota urheiluseura Punkalaitumen Kunto ry:llä on 20.3.1992 allekirjoitetun käyttöoikeussopimuksen mukaan oikeus käyttää ampumarata- ja hiihtotoimintaan.

Sijainti ja sen ympäristö

Porttikallion ampumarata sijaitsee noin 2,5 kilometrin päässä Punkalaitumen keskustasta Porttikallion ulkoilualueella, osana sen kuntorata- ja hiihtolatuverkostoa. Radan keskipisteen koordinaatit ovat N6779287, E291643 (ETRS-TM35FIN).

Maasto radan välittömässä läheisyydessä on metsävaltaista, 300–400 metrin päässä radasta länteen ja pohjoiseen alkaa laaja peltoalue. Topografialtaan maasto on radan eteläpuolella kuntorata- ja latuverkoston alueella vaihtelevaa ja rata-alueita korkeampaa, muissa suunnissa se on suhteellisen tasaista. Lähin vesistö on noin 900 metrin päässä koillisessa virtaava Punkalaitumenjoki.

Radan maaseutumaisessa lähiympäristössä on jonkin verran asutusta, joka on pääasiassa keskittynyt radan koillis-luoteispuolella kulkevan Murrinharjuntien varteen. Lähimmät asuinrakennukset ovat radalta noin 200 metrin päässä idässä ja noin 250 metrin päässä pohjoisessa. Ilmakuvien perusteella radan luoteis- ja lounaispuolilla noin 800 metrin päässä on kaksi isompaa maatilaa. Lähiympäristössä ei ole luonnonsuojelu- tai pohjavesialueita. Ampumarataa lähinnä oleva luonnonsuojelualue on noin 5,7 kilometrin päässä oleva Natura 2000 -verkostoon kuuluva Punkalaitumen Isosuo.

Maaperä

Geologian tutkimuskeskuksen 1:200 000 maaperäkartan mukaan radan pohjamaa on hiekkamoreenia, mutta radasta alle 100 metrin päässä idässä ja 150 metrin päässä lännessä esiintyy laajasti myös savea. Radan eteläpuolella oleva Tornikallion alue suurimmaksi osaksi kalliomaata, kuten on myös radasta pohjoiseen 150–300 metrin päässä Murrinharjuntien ja peltoalueiden välissä oleva alue. Peltomaiden maaperä koostuu savesta ja saraturpeesta.

Pintavedet

Ampumaradan alue kuuluu Kokemäenjoen päävesistön ja Loimijoen 1. ja Punkalaitumenjoen 2. jakovaiheen valuma-alueiden alaiseen Punkalaitumenjoen keskiosan 3. jakovaiheen valuma-alueeseen (35.942). Lähin vesistö on Punkalaitumenjoki noin 900 metrin etäisyydellä.

Pintavesiä muodostuu rata-alueella vähän, eikä niillä ole suoraa yhteyttä vesistöön. Radan maaperä on pääasiassa vettä tyypillisesti heikosti pidättävää hiekkamoreenia, minkä vuoksi seisovaa vettä esiintyy rata-alueella harvoin, ja silloinkin rajatuissa paikoissa. Radalla on havaittu hetkellisesti vettyneempiä kohtia ainoastaan radan itäosassa ampumapaikkojen läheisyydessä kohdassa, johon ei ampumatoiminnan seurauksena päädy luoteja tai hylsyjä. Radan maalialueella vettymistä ei ole havaittu, mikä viittaa veden nopeaan suotautumiseen maaperään. Suotautumisen vuoksi rata-alue on suojassa myös radan eteläpuolen kallioalueelta mahdollisesti valuilta pintavesiltä. Ampumapaikkojen ja kallion välissä on noin 50 metriä leveä, hiekkamoreenista koostuva maakaistale.

Radan vieressä sen länsipuolella on maastokarttaan merkitty oja, mutta sen ja rata-alueen välissä on radan pintaan nähden noin kolme metriä korkea sivuvalli, joka estää radan pintavesien pääsyn ojaan. Samoin myös radan maalialueen takana oleva taustavalli estää pintavesien kulkeutumisen vallin pohjoispuolella kulkevaan ojaan. Ojayhteyksien puuttumisen vuoksi rata-alueen pintavesillä ei ole yhteyttä vesistöihin, eikä pintavesien osalta ole osoitettavissa edustavaa näytteenottoa mahdollisten ampumatoiminnasta syntyvien haitta-aineiden kulkeutumisen tutkimiselle.

Pohjavesi

Ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmät luokitellut pohjavesialueet sijaitsevat noin 4,3 km päässä (Kenni) ja 5,7 km päässä (Kuoppalankangas). Radan lähialueen asuinrakennukset ovat yhteydessä Murronharjuntien varressa kulkevaan vesijohtoverkostoon, joten radan lähialueella ei ole käytössä olevia talousvesikaivoja.

Yleiskuvaus toiminnasta ja sen laajuudesta

Porttikallion ampumarata on suunniteltu ampumahiihtokäyttöön. Radalla ammutaan lajin sääntöjen mukaisesti pienoiskiväärillä (kaliiperi .22 LR) 50 metrin päässä oleviin maalitauluihin, ampumasuunta on pohjois-koilliseen. Maalitauluina käytetään kaatuvia metallitauluja ja pahvisia kohdistustauluja. Radalla on 31 vierekkäin sijaitsevaa ampumapaikkaa, minkä ansiosta se täyttää virallisiin ampumahiihtokilpailuihin vaaditut kriteerit.

Ampumarata on käytössä vuoden ympäri. Tavallisen ampumahiihtoharjoittelun lisäksi radalla harrastetaan ampumajuoksua ja ampumasuunnistusta, jossa suunnistusrastien välillä käydään ampumassa radalla. Ampumahiihdon osalta rata on pääasiassa harjoituskäytössä, vuosittain sillä järjestetään tyypillisesti yhdet kilpailut. Vuosittaisten laukausmäärien arvioidaan karkeasti olevan hieman alle 10 000, ammuttamäärät jakautuvat tasaisesti ympäri vuoden. Radalla ei ole ollut virallisia käyttöaikoja. Radan suurin yksittäinen käyttäjäryhmä ovat ampumahiihtoa harrastavat urheiluseuran jäsenet.

Pienoiskivääriammunnan lisäksi radalla järjestetään harvemmin kuin kerran vuodessa reserviläisten ampumajuoksukilpailuja, joissa ammutaan pienoispistoolilla (kaliiperi .22). Tavallista ampumaradalla ei tapahdu. Kilpailujen aikana melupäästöt ovat hetkellisesti pienoiskivääriammuntaan verrattuna suuremmat, mutta koska niitä järjestetään äärimmäisen harvoin, ei hakija katso niille tarvittavan erillistä meluselvitystä. Jatkossa mahdollisista pienoispistoolikilpailuista tullaan ilmoittamaan etukäteen hyvissä ajoin valvovalle viranomaiselle ja lähialueen asutukselle.

Ampumarata on perustettu 1980-luvun lopulla. Sen laajuus on koko käyttöhistorian ajan pysynyt samana, eikä sille ole suunniteltu muutoksia.

Toiminta-ajat ja arvio laukausmäärästä

Porttikallion ampumaradan sallituiksi käyttöajoiksi hakija esittää jatkossa jokaiselle viikonpäivälle aikaväliä kello 9–21.

Radan käyttöön tai laajuuteen ei ole suunniteltu muutoksia, ja laukausmäärän arvioidaan pysyvän jatkossa suurin piirtein nykyisellä tasolla (noin 10 000 laukausta/v). Lupaa haetaan kuitenkin yli 10 000 vuosittaiselle laukaukselle. Hakijalla ei ole tiedossa, että melusta olisi valitettu ampumaradan toimintahistorian aikana.

Ampumaradan rakenteet

Ampumaradan eri osiksi voidaan lukea ampumapaikat, välialue, maalialue ja rataa kiertävät tausta- ja sivuvallit. Radan ampumapaikat koostuvat luontaisesta maa-aineksesta, joka on päällystetty kivituhkakerroksella. Ampumapaikoilla voidaan käyttää lisälustoina myös siirrettäviä mattoja. Ampumapaikkoja on yhteensä 31, ja ne sijaitsevat vierekkäin. Paikoilta ammutaan seisovasta tai makaavasta ampuma-asennosta kohti 50 metrin päässä olevia maalitauluja. Maalitaulujen ja ampumapaikkojen välillä oleva välialue koostuu päällystämättömästä ja luontaisesta hiekkamoreenimaaperästä.

Maalialueen takana ja välialueen sivuilla ovat rataa kiertävät tausta- ja sivuvallit. Niiden korkeus välialueen maanpintaan nähden on noin kolme metriä.

Radan maalitauluina käytetään aseiden kohdistamiseen tarkoitettuja pahvitauluja ja ampumahiidolle tyypillisiä kaatuvia metallitauluja. Metallisiin tauluihin ammutut luodit hajoavat metalliin osuessaan ja jäävät pienempinä luodinrippeinä maalialueelle. Taulujen yhteydessä ei ole varsinaista erillistä luodinkeräystä, mutta osa hajonneista luodeista jää taulujen takana olevaan avonaiseen metallikouruun, josta ne on mahdollista kerätä pois. Pahvitauluihin ammutut luodit kulkevat tauluista läpi ja päätyvät maalialueen takana olevaan taustavalliin. Maalialueen päällä on pellistä rakennettu katos, joka ulottuu noin kaksi metriä maalitaulujen etupuolelle ja noin metrin niiden taakse. Katos suojaa maalialueella olevia luodinrippeitä sadevedeltä. Maalialueella olevaa maata ei ole päällystetty.

Ympäristökuormitus ja sen arviointi

Melu

Porttikallion ampumaradan melutilannetta on hakemuksessa tarkasteltu pienoiskiväärien ampumamelun leviämistä kuvaavan sapluunamallin avulla.

Kokonaisuutena melun leviäminen Porttikallion ampumaradan ympäristöön on hyvin rajattua, sillä radalla ammutaan äärimmäisen harvoja poikkeustilanteita lukuun ottamatta ainoastaan pienen melupäästön omaavilla pienoiskivääreillä. Pienen melualueen vuoksi melua leviää hyvin vähän ampujan taakse tai ampumasuunnassa katsottuna sivusuuntiin, minkä vuoksi ampumaradasta itään olevat asuinrakennukset eivät ole ampumatoiminnasta aiheutuvan melun vaikutusalueella. Sapluunamallin perusteella melun ohjearvot saattavat ylittyä ainoastaan kahden asuinrakennuksen kohdalla, jotka mallin mukaan sijaitsevat meluvyöhykkeellä 65–70 dB ($L_{A_{max}}$).

Koska käytetty sapluunamalli ei ota huomioon sivu- ja taustavallien eikä muiden maastonmuotojen tai kasvillisuuden tai muiden melua vaimentavien tekijöiden vaikutusta melun leviämiseen, on se todellisuudessa todennäköisesti sapluunamallissa esitettyä rajallisempaa ja 65 dB:n melurajan ($L_{A_{max}}$) ylittymistä asutuskohteiden kohdalla ei todennäköisesti tapahdu lainkaan tai ylitykset ovat muutaman desibelin luokkaa.

Mikäli laukausmäärä on vuodessa yli 10 000 ja teoreettiset meluohjearvojen ylitykset ovat yhtä lieviä kuin Porttikallion ampumaradalla, on meluntorjuntatoimet mahdollista järjestää ampumaratojen BAT-oppaan mukaan käyttöaikojen rajoituksena. BAT-oppaassa ilmoitettuihin toiminta-aikoihin verrattuna Porttikallion ampumaradalle esitetään sallituksi toiminta-ajaksi maanantaista sunnuntaihin aikaväliä kello 9–21.

Päästöt maaperään

Pienoiskiväärillä ammuttaessa suurin ympäristöä kuormittava vaikutus syntyy luotien sisältämästä lyijystä, jota päätyy ampumisen seurauksena rata-alueelle. Sen vapautuminen ympäristössä on tyypillisesti kuitenkin hyvin hidasta, erityisesti kuivissa ja pH:ltaan neutraaleissa olosuhteissa.

Ampumaratojen ampumapaikat, maalialueet ja näiden kahden väliset välialueet luokitellaan ympäristöministeriön julkaiseman Ampumaratojen ympäristölupaoppaan (2012) mukaan ratojen osana oleviksi ratarakenteiksi. Ne eivät siis sellaisenaan ole verrannollisia tavalliseen maaperään ja siihen liittyvien haitallisten aineiden pitoisuuksien kynnys- ja ohjearvoihin, vaan ratarakenneluokituksen mukaan niitä pidetään maaperästä erillisenä osana, joka voidaan toiminnan loputtua tarvittaessa poistaa. Koska ammutut luodit päätyvät näihin rakenteisiin, voivat niissä olevien haitallisten aineiden pitoisuudet paikoitellen olla korkeat.

Porttikallion ampumaradalla ammutaan yksinomaan kaliiperin .22 aseilla. Niissä käytettävissä luodeissa ei ole isommista aseista poiketen muista metalleista koostuvaa vaippaa, minkä vuoksi luotien lyijypitoisuuden voidaan epäpuhtaudet huomioiden arvioida olevan 99 %. Käytettävien luotien standardimassa on 2,6 g ja vuosittainen arvioitu laukausmäärä Porttikallion ampumaradalla on noin 10 000. Vuosittaisen lyijykuormituksen määrän radan rakenteissa voidaan näiden lukujen perusteella siten arvioida olevan noin 26 kg. Pienoiskiväärin lisäksi radalla ammutaan hyvin harvoin toistuvissa tilanteissa pienoispistoolilla. Vähäisen käytön vuoksi pienoispistoolin laukausmäärät ja lyijykuormitus ovat hyvin vaatimattomia, eikä niitä ole erikseen arvioitu. Ympäristöluvan myöntämisen jälkeen myös pienoispistoolin käytöstä ja siitä aiheutuvasta lyijykuormituksesta tullaan pitämään kirjaa.

Ammutuista luodeista noin 70 % osuu maalialueella oleviin metallisiin maalitauluihin, loput ammutaan pahvisiin kohdistustauluihin. Metallitauluihin ammutut luodit hajoavat metalliin osuessaan ja jäävät pienempinä palasina maalialueen edustalle. Osa luodinpalasista kertyy myös taulujen takana olevaan metallikouruun, josta ne on mahdollista kerätä ja toimittaa jätteenkeräyspisteeseen. Kouruun jäävän luotimassan suhdetta ammuttuihin laukauksiin ei ole määritetty. Pahvisiin maalitauluihin ammutut laukaukset menevät tauluista läpi ja päätyvät taulualueen takana olevaan taustavalliin.

Porttikallion ampumarata on tietojen mukaan perustettu 1980-luvun lopussa. Historiallisista ammuntamääristä ei ole kirjattua tietoa, mutta mikäli esimerkiksi 35 vuoden aikana laukausmäärät olisivat olleet keskimäärin nykyistä vastaavia, olisi radan perustamisen jälkeen ammuttu lyijymäärä noin 910 kg.

Päästöt pinta- ja pohjavesiin

Sade- ja sulamisvedet voivat aiheuttaa lyijyn liukenemistä, minkä johdosta sitä voi maaperärakenteen salliessa kulkeutua vajoveden mukana maakerrokseen ja edelleen pohjaveteen. Kulkeutuminen pohjaveteen on Porttikallion ampumaradalla rata-alueen vettä läpäisevien maakerrosten osalta periaatteessa mahdollista, mutta rata-alueella ympäröivien savi- ja kallioalueiden vuoksi mahdollisesti muodostuvan pohjaveden määrä on alueella hyvin rajoittunut, eikä se olisi teoreettisesti laajamittaisesti hyödynnettävissä. Ratarakenteisiin kertyneen lyijymäärän vähäisyys huomioiden mahdolliseen pohjaveteen päätyvä lyijymäärä olisi itsessään myös hyvin pieni. Rata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, ja sitä lähimpänä oleva tunnettu pohjavesimuodostuma on noin 4,3 km:n päässä. Ampumaradan läheisyydessä ei ole talousvesikaivoja.

Pintavesien suhteen haitta-aineiden kulkeutumisriskiin vaikuttaa suuresti rata-alueella muodostuvan ja sen ulkopuolelta tulevan pintavalunnan määrä sekä rata-alueen pintavesien yhteys ulkopuoliseen vesistöön. Porttikallion ampumaradan tapauksessa rata-alueella on havaittu seisovaa pintavettä paikoin ainoastaan pienellä alueella ampumapaikkojen ja maalialueen välissä, rata-

alueen muissa kohdissa vesi haihtuu tai imeytyy maakerrokseen. Itse rata-alueella ei ole ojia, ja rataa reunustavien sivu- ja taustavallien vuoksi rata-alueen vähäiset pintavedet eivät ole yhteydessä radan vieressä kulkeviin, maastokarttaan merkittyihin ojiin. Rata-alueen pintavesillä ei siten myöskään ole yhteyttä Punkalaitumenjokeen tai muuhun vesistöön. Käytännössä Porttikallion ampumaradalla ei siis ole todettavissa olevia vaikutuksia pintavesiin.

Päästöt ilmaan

Ammunnan seurauksena ilmaan voi vapautua pieni määrä eri aineksista koostuvaa pölyä. Ampumahiihtoradoilla sitä voi syntyä aseiden laukaisun yhteydessä sekä ammutun luodin päätyessä radan taustavalliin tai sen osuessa maalialueella metallisiin maalitauluihin. Näissä tapahtumissa syntyvä pölyn määrä on kuitenkin hyvin vähäinen, ja sen aiheuttamat ympäristö- ja terveysvaikutukset ovat lähinnä teoreettisia. Ampumaratatoiminnasta ilmaan aiheutuvat päästöt ovat myös hyvin paikallisia, eikä pöly leviä tuulen mukana pitkiä matkoja.

Jätteet

Rata-alueella on 100 litran suuruinen jäteastia pahvitauluille, ammuspakkauksille ja muille ampumatoiminnassa syntyville pienimuotoisille jätteille. Astia tyhjenetään tarvittaessa sen täyttyessä. Patruunoiden hylsy tullaan jatkossa keräämään erilliseen astiaan ja viemään kierrätykseen. Kokonaisuudessaan ampumaratatoiminnan jätemäärät ovat hyvin vähäiset.

Ampumatoiminta ei tarvitse vettä, eikä radalla ole kaivoja tai vesijohtoverkkoon yhteydessä olevia rakennelmia. Porttikallion ulkoilualueella on sen käyttäjien yhteiskäytössä oleva kuivakäymälä, jonka tyhjennyksestä vastaa Punkalaitumen kunta.

Liikenne

Ampumarata sijaitsee Laasjärventien päässä Porttikallion ulkoilualueen yhteydessä. Ulkoilualueella on yhteinen parkkipaikka, johon myös ampumaradan käyttäjien autot jätetään. Ampumaradan aiheuttamaa liikennemäärää ei ole erikseen eritelty muusta alueen käytöstä, mutta kokonaisuutena se on vuosittaisella tasolla hyvin vähäinen.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) sekä ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) soveltamisesta

Porttikallion ampumaradalle on tehty ulkona sijaitsevien ampumaratojen parhaan käyttökelpoisen tekniikan BAT-oppaan (Kajander & Parri 2014) mukainen haitta-aineiden hallinnan tarvearviointi.

BAT-oppaan mukaisen arvioinnin perusteella Porttikallion ampumaradan päästöpotentiaali pinta- ja pohja-vesiriskien suhteen on pieni. Tämän perusteella ampumarata luokitellaan riskitasoltaan perustason (taso 1 – matala ympäristöriski) radaksi. Alhaisen

riskitason radoilla riskinhallinnan kannalta riittävinä toimenpiteinä pidetään kuormituksen seuraamista laukausmäärien avulla ja kohdennetusti mahdollista vaikutusten tarkkailua.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja kestävänn kunnostuksen periaatteiden mukaista on jättää ratarakenteet paikoilleen, koska ampumaradan toiminta jatkuu sille varatulla alueella. BAT-oppaan mukaan kunnostus on matalan ympäristöriskin radoilla ajankohtaista toiminnan loputtua ja silloinkin tarvittavat toimenpiteet tehdään kunnostustarvearvioinnin ja riskinarvioinnin perusteella. Rata-alueella olevien haitta-aineiden ei arvioida aiheuttavan riskejä, joille olisi akuuttia puhdistamistarvetta. Mikäli maankäyttö muuttuu herkemmäksi, tulee riskit arvioida maankäytön muutokset ja paikalliset olosuhteet huomioiden.

Porttikallion ampumaradalle tehdyn avoimen maaston melusapluunoihin perustuvan melutarkastelun mukaan ampumamelulle asetetut ohjearvot saattavat ylittyä kahdessa lähialueen asutuskohteessa. Ampumaradoilla, joilla ohjearvojen ylitykset ovat lieviä ja laukausmäärä vähäinen, on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukainen meluntorjuntakeino käyttöaikojen rajoittaminen. Jatkossa myös toinen toimiva ja kustannustehokas melunhallintakeino on huolehtia siitä, että ampumaradan lähelle meluselvityksen mukaisille meluvyöhykkeille ei muodostu uusia altistuvia kohteita – tämän osalta toteutusvastuu on kunnalla kaavoituksen ja rakennuslupien käsittelyn kautta.

Porttikallion ampumahiihtoradan toiminnassa huomioidaan jatkossakin parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittyminen, sekä seurataan Ampumahiihtoliiton ympäristöohjelmaa 2021–2026.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Hakijan arvion mukaan ampumaradan toiminnassa ei tapahdu sellaisia poikkeuksellisia tilanteita, jotka johtaisivat toiminnan aiheuttamien ympäristövaikutusten lisääntymiseen.

Turvallisuuden osalta viranomaisena on poliisi, joten turvallisuusasioita ei käsitellä eikä arvioida enempää ympäristölupahakemuksessa.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Toiminnanharjoittaja pitää valvonnalla ja ohjeistuksella huolen, että ampuma-aikoja noudatetaan. Hakemuksessa esitetyn meluselvityksen ja mittauksen yleisen epävarmuuden vuoksi melumittauksia ei katsota tarpeelliseksi. Mikäli toiminnan muutoksesta aiheutuisi merkittävää muutosta melutilanteeseen, selvitetään sen vaikutukset laskentamallilla erikseen. Olennaisia muutoksia olisivat radalla tehtävät merkittävät muutokset esimerkiksi ampumasuuntiin tai etäisyyksiin, tai toiminnan laajentaminen suuremman melupäästön aiheuttaviin aselajeihin.

Rata-alueen rakenteiden kuntoa seurataan säännöllisesti silmämääräisesti. Haitta-aineiden kertymistä ratarakenteisiin ja

niiden muodostamaa kuormituspotentiaalia seurataan laukausmäärien kautta vuositasolla. Ratarakenteisiin ei sovelleta maaperän pilaantumisen ohjearvoja. Koska ampumaradan toiminta jatkuu, on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista jättää ratarakenteet paikoilleen. Ratarakenteen kunnostustarve tulee riskinarvioinnin perusteella arvioitavaksi, jos ampumaradatoiminta loppuu ja maankäyttö alueella muuttuu.

Lähtökohtaisesti BAT-oppaan mukaisen perustason radoilla ei edellytetä päästöjen ja vaikutusten tarkkailua. Porttikallion ampumaradalla ei esiinny hyödynnettävää määrää pohjavettä eikä rata-alueella tai sen ympäristössä ole osoitettavissa näytteenottopistettä, josta olisi edustavalla tavalla mahdollista tarkkailla ampuma-ratatoiminnasta mahdollisesti esiintyviä haitta-ainepitoisuuksia pintavesissä.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Hakija hakee ympäristönsuojelulain (527/2014) 199 §:n mukaisesti toiminnan aloittamista mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jotta toimintaa voidaan jatkaa keskeytyksettä. Hakija katsoo, ettei vakuutta tarvitse asettaa ottaen huomioon ampumaradan toiminnan pitkä historia suhteessa mahdollisessa muutoksenhaussa kysymyksessä olevaan ajanjaksoon. Radan käytöstä tänä aikana ei katsota aiheutuvan merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaran lisääntymistä.

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta on tiedotettu ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti kuuluttamalla 13.1.-20.2.2023 Sastamalan kaupungin ja Punkalaitumen kunnan internetsivuilla. Asiakirjat ovat olleet julkisesti nähtävillä kuulutusajan ympäristöterveydenhuollon Sastamalan toimipisteessä ja sivuilla sastamala.fi. Kuulutusta koskeva ilmoitus on julkaistu Punkalaitumen Sanomissa 19.1.2023. Lisäksi hakemuksesta on erikseen tiedotettu tiedossa oleville asianosaisille.

Hakemuksen johdosta ei ole järjestetty kuulemistilaisuutta tai yleistä katselmusta.

Ympäristötarkastaja on tehnyt ampumaradalla tarkastuskäynnin 13.3.2023.

Lausunnot

Ympäristölupahakemuksesta on pyydetty ympäristönsuojelulain 42 §:n mukaisesti lausunto Punkalaitumen kunnan terveydensuojeluviranomaiselta ja Punkalaitumen kunnalta kaavoituksen ja maankäytön osalta.

Punkalaitumen kunnan terveydensuojeluviranomainen toteaa 19.1.2023 antamassaan lausunnossa, ettei sillä ole huomautettavaa ympäristölupahakemuksesta. Porttikallion ampumaradasta ei ole tullut valituksia tai yhteydenottoja terveydensuojeluviranomaiselle.

Punkalaitumen kunta ei antanut asiassa lausuntoa.

Hakijalta ei pyydetty vastinetta terveysuojeluviranomaisen lausuntoon, koska lausunnossa ei ollut huomautettavaa lupahakemuksesta.

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia.

Valmistelija ympäristötarkastaja Heidi Leppinen

Esittelijä Ympäristöterveydenhuollon johtaja

Päätösehdotus Ympäristöterveydenhuollon jaosto päättää myöntää Punkalaitumen Kunto ry:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan ulkona sijaitsevan ampumaradan toiminnalle Punkalaitumen kunnassa, kiinteistöllä Porttikallio 619-425-4-230.

Tämä lupa sisältää ympäristönsuojelulain 27 §:n ja siinä mainitun liitteen 1 taulukon 2. kohdan 14 a) mukaisen ympäristöluvan.

Hakemuksen mukainen toiminta voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesti.

Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksessa esitetyllä tavalla sekä noudattaa lisäksi seuraavia lupamääräyksiä:

Lupamääräykset:

Toimintaa koskevat yleiset lupamääräykset

1. Toimintaa saa harjoittaa maanantaista sunnuntaihin klo 9-21 kaliiperin .22 pienoiskivääreillä. Lisäksi saa järjestää enintään kerran vuodessa yhden kilpailun, jossa ammutaan pienoispistoolilla (kaliiperi .22). Kilpailusta, joissa ammutaan pistoolilla, on ilmoitettava kirjallisesti ennakoon valvontaviranomaiselle ja ampumasuunnassa lähimmille kiinteistöille.

Ampumaradan käyttöajoista on tiedotettava ampumarata-alueelle sijoitetuin tauluin ja muulla tavoin siten, että kaikki radan käyttäjät ovat niistä tietoisia. Ampumarata-alueella tulee olla myös näkyvillä radasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot. Ammunta-alue on merkittävä selvästi maastoon. (YSL 52 §)

2. Ampumaradalle tulee nimetä vastuhenkilö, joka vastaa ampumaradan toiminnasta, syntyvistä jätteistä sekä tarkkailusta ja kirjanpidosta sekä siitä, että toiminta on lupamääräysten mukaista. Vastuhenkilön yhteystiedot tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Yhteystiedot tulee pitää ajantasaisena. (YSL 6, 52 §)

Melu

3. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta meluhaittaa häiriintyvissä kohteissa.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa edellyttää toiminnanharjoittajalta melutason mallintamista tai mittaamista meluarvojen selvittämiseksi. Mittaukset on tehtävä ympäristöministeriön ampumaratamelun mittausohjeen (61/1999) mukaisesti. (YSL 52 ja 62 §, NaapL 17 §)

Jätteiden käsittely

4. Toiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu ympäristön roskaantumista. Kaikki jätteet tulee kerätä ja varastoida asiallisesti ennen eteenpäin toimittamista. Vaaralliset jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jolla on lupa vaarallisten jätteiden käsittelyyn. Vaarallista jätettä luovutettaessa jätteiden siirrosta on laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenee valtioneuvoston asetuksen 24 § (179/2012) mukaiset tiedot jätteistä. Siirtoasiakirja tai sen jäljennös on säilytettävä kolmen vuoden ajan. (YSL 52 ja 58 §, YSA 15 §, JäteL 15, 29 ja 121 § sekä VNA 179/2012 24 §)
5. Jätteen määrää on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä vähentämään. Hyödyntämiskelpoiset jätteet on eroteltava ja toimitettava höytykäyttöön. Jätteen saa luovuttaa vain jätelain mukaan hyväksytyille toimijalle. (YSL 16, 17, 52 ja 58 §, JäteL 8, 12, 15, 28-30 ja 72 §)

Päästöt pintavesiin

6. Rata-alue tulee pitää mahdollisimman kuivana. Ulkopuoliset vedet tulee edelleen pitää erillään rata-alueen vesistä. (YSL 52 §)

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

7. Häiriöistä, joista saattaa aiheutua merkittävää ympäristöhaittaa on välittömästi ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle. (YSL 52, 123 ja 134 §, YSA 15 §)

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

8. Alueen toiminnoista ja siellä syntyneistä jätteistä on pidettävä kirjaa. Yhteenvedo edellisen vuoden kirjanpidosta on toimitettava vuosittain helmikuun loppuun mennessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Yhteenvedossa on esitettävä seuraavat asiat:
 - ampumaradan toiminta-ajat
 - laukausmäärä aselajeittain
 - pistooliammunnan kilpailupäivät
 - laskennallinen kuormitus
 - alueella syntyneet jätteet, niiden määrä ja toimituspaikka
 - häiriö- ja poikkeustilanteet
 - tiedot toiminnanharjoittajan oma-aloitteisesti tekemien mittausten tuloksista

Ympäristönsuojelun yhteenvedon perusteena olevat asiakirjat on säilytettävä vähintään viimeiseltä kuudelta vuodelta viranomaisten nähtäväksi. Ympäristönsuojelun vuosiyhteenvedon tarkastamisesta peritään maksu voimassa olevan taksan mukaisesti. (YSL 62, 205 §, JäteL 8, 28, 29 ja 30 §)

Muut määräykset

9. Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelu- tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 70 §)
10. Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialaansa liittyvien parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden ja toimintatapojen kehittymistä ja otettava niitä soveltuvin osin käyttöön, jos näin voidaan vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa. (YSL 8, 52 §, YSA 15 §)
11. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava toiminnan olennaisista muutoksista tai lopettamisesta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnan päätyttyä toiminnanharjoittajan on tarvittaessa puhdistettava alue jätteistä sekä rakennelmista. Samassa yhteydessä on selvitettävä maaperän pilaantuneisuus arvioitava puhdistustarve voimassa olevien määräysten mukaisesti. (YSL 170 §)
12. Mikäli ampumarata-alueella kaivetaan tai vaihdetaan maa-aineksia toiminnan aikana, maa-ainesten mahdollinen pilaantuneisuus on selvitettävä. Maaperä on tarvittaessa puhdistettava. Maaperän puhdistamisesta tulee tehdä ilmoitus Pirkanmaan ELY-keskukselle. (YSL 136 §)

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisesti luvassa on annettava määräykset mm. päästöjen rajoittamisesta, jätteiden syntymisen vähentämisestä ja haittojen vähentämisestä. YSL:n 58 §:n mukaan luvassa on annettava lisäksi tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi. YSL:n 62 §:n mukaisesti tulee myös antaa tarpeelliset määräykset toiminnan ja päästöjen tarkkailusta.

Toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä naapureille.

Toiminnan aloittaminen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §) perusteltua, koska kyseessä on olemassa oleva toiminta, jonka jatkamiseksi vastaavan kaltaisena lupaa haetaan. Muutoksenhakutuomioistuimella voi valituksesta kumota 199 §:ssä

tarkoitettun määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon. Vakuutta ei määrätä asetettavaksi, kun otetaan huomioon alueen pitkä historia ampumaratana ja että ampumaratakiinteistön omistaa Punkalaitumen kunta.

Lupamääräysten perustelut:

Toiminnan ennakoitavuus vähentää toiminnasta koettua haittaa. Toiminnalle ei ole asetettu päätöksen (VNp 53/1997) mukaisia ohjearvoja raja-arvoiksi. Melua on tarkasteltu yksinkertaistetulla sapluunamallilla, jonka mukaan melun ohjearvot saattavat ylittyä ainoastaan kahden asuinrakennuksen kohdalla, jotka mallin mukaan sijaitsevat meluvyöhykkeellä 65–70 dB ($L_{A_{max}}$). Malli ei ota kuitenkaan huomioon esimerkiksi maaston muotoja ja kasvillisuutta. Ampuma-aseina käytetään ainoastaan .22-kaliiperisia aseita ja mahdollisesti ohjearvot ylittävälle melulle altistuvia kohteita on vain kaksi. Melua rajoitetaan toiminta-ajoilla BAT-ohjeen mukaisesti. Olemassa olevalla ampumaradalla VNp 53/1997 mukaisia ohjearvoja voidaan pitää tavoitearvoina. Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toiminnan aiheuttamista haitoista ja tarvittaessa rajoitettava tai poistettava niitä. (Lupamääräykset 1 ja 3)

Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toiminnan aiheuttamista haitoista ja tarvittaessa rajoitettava tai poistettava niitä. Vastaavan hoitajan nimeäminen helpottaa yhteydenpitoa lupaviranomaisen kanssa ja toiminnan valvontaa. Haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisyyn liittyy myös varautuminen häiriö- tai onnettomuustilanteisiin sekä riittävä tiedottaminen. (Lupamääräykset 2, 6 ja 7)

Toiminnassa syntyvät vaaralliset jätteet on toimitettava laitokseen, jolla on lupa käsitellä vaarallista jätettä. Siirtoasiakirjan avulla voidaan valvoa vaarallisten jätteiden kulkua tuottajalta asianmukaiseen käsittelypaikkaan. Jätelain mukaan kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava etusijajärjestystä. Jätelaissa määritellään, millä edellytyksillä jätettä voidaan luovuttaa. (Lupamääräykset 4 ja 5)

Seuranta ja raportointi vaaditaan valvonnan toteuttamiseksi. (Lupamääräys 8)

Toiminnanharjoittajan on noudatettava kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä. (Lupamääräys 9)

Ympäristöluvanvaraisessa toiminnassa on käytettävä parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Velvollisuus käyttää parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskee myös jo toimintansa aloittaneita toimintoja ja toiminnanharjoittajan tulee ottaa käyttöön päästöjä vähentävää uutta tekniikkaa, mikäli sellaista on kohtuullisin kustannuksin saatavilla. (Lupamääräys 10)

Toiminnan muuttamiseen tai lopettamiseen liittyvistä ympäristönsuojelutoimista on tarpeen esittää suunnitelma hyvissä ajoin siten, että alueen kunnostamisesta, päästöjen ehkäisemisestä

ja tarkkailun järjestämisestä voidaan päättää ajoissa. (Lupamääräys 11)

Jos on aihetta epäillä maaperän tai pohjaveden pilaantumista, toiminnanharjoittajan on selvitettävä alueen pilaantuneisuus ja puhdistamistarve. Selvitys on toimitettava valtion valvontaviranomaiselle. (Lupamääräys 12)

Päätöksen voimassaolo

Päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennainen muuttaminen edellyttää uutta lupaa.

Korvattavat päätökset

Ei korvattavia päätöksiä.

Ympäristölupamaksu ja sen perustelu

Ulkona sijaitsevan ampumaradan toimintaa koskevan ympäristöluvan käsittelymaksu on 1680 euroa lupahakemuksen vireille tullessa voimassa olleen, Sastamalan kaupungin yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyslautakunnan 16.12.2020 § 143 § hyväksymän, ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksan 3 §:n mukaisesti.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Jätelaki (646/2011)

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997)

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n osakaskuntien jätehuoltomääräykset (1.1.2023)

Sastamalan kaupungin yhteistoiminta-alueen ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (1.1.2021)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta ympäristönsuojelulain 190 §:n mukaisesti Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti. Päätöstä koskeva kuulutus julkaistaan Sastamalan kaupungin ja Punkalaitumen kunnan internetsivuilla. Päätös julkaistaan Sastamalan kaupungin internetsivuilla. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä verkkosivuilla julkaisemisajankohdasta lukien. Päätöksen tiedoksisaantipäivä on 6.4.2023.

Pöytäkirjanote:
Luvan hakija
Punkalaitumen kunta
Sastamalan kaupunki
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä:
Ilmoitus niille, joille on ympäristönsuojelulain 44 §:n 1 momentin mukaisesti annettu lupahakemuksesta erikseen tieto.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja

ympäristötarkastaja Heidi Leppinen puh. 0400 805 432